

MOKYTOJŲ IR PAGALBOS MOKINIUI SPECIALISTŲ KOMPETENCIJOS

ISAKYMAS
DĖL MOKYTOJŲ IR PAGALBOS MOKINIUI SPECIALISTŲ KOMPETENCIJŲ APRAŠO PATVIRTINIMO
2023 m. lapkričio 27 d. Nr. V-1499
Vilnius

1. PROFESINĖS ELGSENOS SRITIES KOMPETENCIJOS

Profesinės elgsenos sritis susijusi su kryptinga pedagogo veikla, profesinės elgsenos formavimusi ir nuolatiniu stiprinimu, siekiant ugdymo tikslų, puoselėjant organizacijos kultūrą, suvokiant jos svarbą, atliekant veiklas mokykloje ir už jos ribų.

Profesinės elgsenos srities kompetencijos:

- profesinės etikos kompetencija; >>>
- profesinio tobulėjimo kompetencija; >>>
- profesinio atsparumo ir streso valdymo kompetencija; >>>
- sveikos gyvensenos kompetencija; >>>
- profesinės autonomijos ir reflektavimo kompetencija. >>>

2. KOGNITYVINĖS SRITIES KOMPETENCIJOS

Kognityvinės srities kompetencijos yra susijusios su ugdomąja veikla, siekiant atliepti ir įgyvendinti ugdymo aktualijas, ugdymosi prieinamumą, ugdytinių savarankiškumą.

Kognityvinės srities kompetencijos:

- ugdytinių pažinimo kompetencija; >>>
- įtraukiojo ugdymo planavimo ir įgyvendinimo kompetencija; >>>
- mokomojo dalyko (srities) ir tarpdalykinė kompetencija; >>>
- ugdymo turinio kūrimo ir realizavimo kompetencija; >>>
- kritinio mąstymo ir problemų sprendimo kompetencija; >>>
- profesinės veiklos tyrimo ir duomenų analizavimo kompetencija; >>>
- kūrybiškumo kompetencija; >>>
- ugdytinių motyvavimo, jų individualios pažangos ir pasiekimų fiksavimo ir vertinimo kompetencija; >>>
- kalbinė (daugiakalbystės) ir komunikavimo kompetencija; >>>
- medijų ir skaitmeninio raštingumo kompetencija. >>>

3. VEIKIMO KARTU SRITIES KOMPETENCIJOS

Veikimo kartu srities kompetencijos suvokiamos kaip pagrindas pedagogo proaktyviam veikimui mokykloje ir už jos ribų. Veikimas kartu, siekiant ugdymo tikslų, apima pedagogo veiklą mokyklos vidiniuose ir išoriniuose tinkluose individualiai ar kartu su kitais pedagogais, su ugdytinio šeima (tėvais, globėjais, rūpintojais), kitais specialistais.

Veikimo kartu srities kompetencijos:

- mokymosi drauge, su kitais ir iš kitų kompetencija; >>>
- bendradarbiavimo su ugdytinio šeima (tėvais, globėjais, rūpintojais) kompetencija; >>>
- darbo komandoje kompetencija; >>>
- konstruktyvaus bendravimo ir bendradarbiavimo pedagogų profesiniuose ir tarpprofesiniuose tinkluose kompetencija. >>>

4. EMOCINĖS-MOTYVACINĖS SRITIES KOMPETENCIJOS

Emocinės-motyvacinės srities kompetencijos leidžia pastebėti, jausti, atpažinti savo ir kitų emocijas ir, atsižvelgiant į tai, bendrauti, dalintis jomis, įvertinant savo ir jų, su kuriais bendraujama, emocinį patyrimą. Pedagogų emocijos veikia jų pačių ir mokinių elgesį, motyvaciją, mąstymą, taip pat ir pedagogo bei mokinio, pedagogo ir kolegų, pedagogo ir tėvų ir kt. santykius.

Emocinės-motyvacinės srities kompetencijos:

- emocinio intelekto kompetencija; >>>
- lyderystės kompetencija; >>>
- kultūrinio identiteto, pilietiškumo ir tarpkultūrinė kompetencija. >>>

PROFESINĖS ELGSENOS SRITIES KOMPETENCIJOS

Pagrindiniai **profesinės etikos kompetencijos** aspektai:

1. **Etikos principų suvokimas** – asmens žinios apie bendruosius etikos principus, tokius kaip sąžiningumas, teisingumas, pagarba kitiems.
2. **Profesijos etikos kodeksų išmanymas** – gebėjimas vadovautis konkrečiai profesijai taikomomis etikos taisyklėmis ir standartais.
3. **Etinių dilemų sprendimas** – gebėjimas identifikuoti, analizuoti ir spręsti sudėtingas situacijas, kuriose gali kilti konfliktas tarp įvairių etinių vertybių.
4. **Asmeninė atsakomybė** – gebėjimas prisiimti atsakomybę už savo veiksmus ir jų pasekmes.
5. **Empatija ir pagarba** – gebėjimas suprasti ir gerbti kitų asmenų teises, jausmus bei poreikius.

Pagrindiniai **profesinio tobulėjimo kompetencijos** aspektai:

1. **Mokymosi motyvacija** – nuolatinis noras įgyti naujų žinių ir tobulinti įgūdžius.
2. **Gebėjimas analizuoti ir vertinti savo veiklą** – savirefleksija apie pasiektus rezultatus, klaidų atpažinimas ir jų taisymas.
3. **Tikslų nustatymas ir planavimas** – gebėjimas nustatyti profesinio tobulėjimo tikslus ir parengti jų įgyvendinimo planus.
4. **Prisitaikymas prie pokyčių** – gebėjimas lanksčiai reaguoti į naujus reikalavimus, technologijas ir metodikas.
5. **Informacijos paieška ir vertinimas** – gebėjimas rasti ir kritiškai įvertinti informaciją, susijusią su profesijos naujovėmis ir geriausia praktika.
6. **Bendradarbiavimas ir dalijimasis žiniomis** – gebėjimas mokytis iš kitų, dalyvauti mokymuose, seminaruose, profesinėse bendruomenėse ir dalintis savo patirtimi su kolegomis.
7. **Technologinių naujovių įsisavinimas** – gebėjimas naudotis naujomis technologijomis ir taikyti jas savo darbe.

Pagrindiniai **profesinio atsparumo ir streso valdymo kompetencijos** aspektai:

1. **Emocijų valdymas** – gebėjimas atpažinti, suprasti ir kontroliuoti savo emocijas reakcijas į stresą sukeliančius veiksniai.
2. **Streso priežasčių atpažinimas** – gebėjimas identifikuoti, kas sukelia stresą, ir imtis veiksmų šiems veiksniams sumažinti ar pašalinti.
3. **Problemų sprendimo įgūdžiai** – gebėjimas sistemingai spręsti problemas, ieškoti sprendimų ir priimti apgalvotus sprendimus net ir spaudžiant laikui ar esant įtemptoms situacijoms.
4. **Laiko valdymas** – gebėjimas efektyviai planuoti ir valdyti laiką, nustatyti prioritetus ir išvengti perdegimo.

Pagrindiniai **sveikos gyvensenos kompetencijos** aspektai:

1. **Sveikos mitybos supratimas ir praktika** – gebėjimas pasirinkti subalansuotą, sveiką maistą, suprasti mitybos svarbą sveikatai ir laikytis mitybos rekomendacijų.
2. **Fizinio aktyvumo įtraukimas į kasdienį gyvenimą** – reguliarus fizinis aktyvumas, kuris prisideda prie kūno stiprinimo, ištvermės didinimo ir bendros sveikatos gerinimo.
3. **Psichinės sveikatos palaikymas** – gebėjimas atpažinti ir valdyti stresą, siekti emocinės pusiausvyros ir naudoti tinkamas savipagalbos strategijas.
4. **Poilsio ir miego svarbos supratimas** – suvokimas, kaip svarbu užtikrinti tinkamą poilsio ir miego režimą, siekiant išlaikyti energiją, koncentraciją ir sveikatos balansą.
5. **Žalingų įpročių vengimas** – gebėjimas atpažinti ir išvengti elgesio, kuris gali pakenkti sveikatai, tokių kaip rūkymas, per didelis alkoholio vartojimas ar narkotikų vartojimas.
6. **Higienos ir ligų prevencijos praktikos** – supratimas apie asmens higienos, ligų prevencijos ir skiepijimosi svarbą bei gebėjimas taikyti šias žinias praktikoje.
7. **Sveikatos žinių paieška ir taikymas** – gebėjimas rasti, įvertinti ir taikyti patikimą informaciją apie sveikatos gerinimą, prevencines priemones ir sveikatos paslaugas.

Pagrindiniai **profesinės autonomijos ir reflektavimo kompetencijos** aspektai:

1. **Savivalda ir sprendimų priėmimas** – gebėjimas savarankiškai priimti profesinius sprendimus, remiantis žiniomis, patirtimi ir profesiniais standartais.
2. **Atsakomybė už veiksmus** – supratimas apie asmeninę atsakomybę už savo veiklos rezultatus ir jų poveikį organizacijai, klientams bei visuomenei.
3. **Etinių principų laikymasis** – gebėjimas veikti vadovaujantis profesinės etikos normomis ir vertybėmis, net kai kyla konfliktų ar spaudimo.
4. **Nuolatinis mokymasis ir tobulėjimas** – gebėjimas savarankiškai ieškoti galimybių tobulėti, nuolat atnaujinti žinias ir įgūdžius.
5. **Reflektavimo įgūdžiai** – gebėjimas kritiškai analizuoti savo veiklą, įvertinti pasiektus rezultatus, atpažinti sėkmes ir klaidas bei naudoti šias įžvalgas tobulėjimui.
6. **Gebėjimas prisitaikyti** – lankstumas ir gebėjimas prisitaikyti prie naujų situacijų ar pokyčių darbo aplinkoje, išlaikant profesinį standartą.
7. **Profesinės praktikos tobulinimas** – gebėjimas išvelgti veiklos tobulinimo galimybes, inicijuoti pokyčius ir diegti naujoves savo darbo srityje.

KOGNITYVINĖS SRITIES KOMPETENCIJOS

Pagrindiniai **ugdytinių pažinimo kompetencijos** aspektai:

1. **Individualių skirtumų atpažinimas** – gebėjimas atpažinti ir suprasti ugdytinių amžiaus, vystymosi, gebėjimų, interesų ir mokymosi stilių skirtumus.
2. **Ugdytinių stebėjimas ir analizė** – sisteminis ugdytinių elgesio, veiklos ir pasiekimų stebėjimas bei vertinimas, siekiant geriau suprasti jų poreikius ir galimybes.
3. **Gebėjimų ir interesų identifikavimas** – gebėjimas nustatyti ugdytinių stipriąsias puses, polinkius ir interesus, siekiant kurti įtraukią ir motyvuojančią mokymosi aplinką.
4. **Socialinės ir emocinės raidos suvokimas** – supratimas apie ugdytinių emocinį ir socialinį vystymąsi bei gebėjimas skatinti jų emocinę gerovę ir socialinius įgūdžius.
5. **Individualizuoto ugdymo taikymas** – gebėjimas pritaikyti mokymo metodus, strategijas ir aplinką pagal ugdytinių individualius poreikius ir galimybes.
6. **Grįžtamojo ryšio teikimas** – gebėjimas pateikti konstruktyvų ir motyvuojantį grįžtamąjį ryšį, skatinantį ugdytinių pasitikėjimą savimi ir mokymosi motyvaciją.
7. **Bendradarbiavimas su šeima ir kitais specialistais** – gebėjimas bendradarbiauti su ugdytinių šeimomis, kolegomis ir kitais specialistais, siekiant sukurti visapusiškai palaikančią ugdymo aplinką.

Pagrindiniai **įtraukiojo ugdymo planavimo ir įgyvendinimo kompetencijos** aspektai:

1. **Įvairialypės mokinių grupės supratimas** – gebėjimas atpažinti ir suprasti ugdytinių įvairovę, įskaitant skirtingus gebėjimus, mokymosi stilius, kultūrinį, socialinį ir kalbinį kontekstą.
2. **Ugdymo diferencijavimas** – gebėjimas kurti ir taikyti mokymo metodus bei strategijas, kurios atitinka įvairių ugdytinių poreikius, užtikrinant kiekvieno mokinio įsitraukimą ir mokymosi pažangą.
3. **Prieinamos mokymo medžiagos kūrimas** – gebėjimas kurti ar pritaikyti mokymo medžiagas ir aplinką, kad jos būtų prieinamos visiems ugdytiniais, įskaitant tuos, kurie turi specialiųjų ugdymosi poreikių.
4. **Palaikomosios aplinkos kūrimas** – gebėjimas sukurti saugią ir palaikančią mokymosi aplinką, kurioje kiekvienas ugdytinis jaučiasi priimtas, vertinamas ir įgalintas dalyvauti.
5. **Bendradarbiavimas su specialistais** – gebėjimas dirbti su kitais specialistais (pvz., specialiaisiais pedagogais, psichologais, socialiniais darbuotojais) siekiant užtikrinti visapusišką ugdymo proceso palaikymą.
6. **Šeimos įtraukimas** – gebėjimas įtraukti ugdytinių šeimas į ugdymo procesą, palaikant nuolatinį dialogą ir bendradarbiavimą.
7. **Vertinimas ir grįžtamas ryšys** – gebėjimas vertinti ugdytinių pažangą, atsižvelgiant į individualius jų tikslus, ir teikti grįžtamąjį ryšį, kuris padeda mokytis ir tobulėti.

Pagrindiniai **mokomojo dalyko (srities) ir tarpdalykinės kompetencijos** aspektai:

Mokomojo dalyko (srities) kompetencija:

1. **Gilus dalyko išmanymas** – išsamios žinios apie dėstomo dalyko turinį, pagrindines sąvokas, teorijas, procesus ir metodikas.
2. **Gebėjimas perteikti žinias** – gebėjimas aiškiai ir suprantamai perteikti dalyko žinias ugdytiniams, naudojant įvairius mokymo metodus ir strategijas.
3. **Mokymo turinio kūrimas** – gebėjimas kurti ir struktūruoti mokymo turinį, atitinkantį ugdymo programą ir ugdytinių poreikius.
4. **Vertinimas ir grįžtamasis ryšys** – gebėjimas vertinti ugdytinių mokymosi pažangą ir teikti grįžtamąjį ryšį, kuris skatina jų mokymąsi ir tobulėjimą.

Tarpdalykinė kompetencija:

1. **Tarpdalykinis mąstymas** – gebėjimas jungti žinias ir metodus iš skirtingų disciplinų, siekiant pateikti holistinį supratimą apie temas ar problemas.
2. **Projektinis mokymas** – gebėjimas organizuoti ugdymo veiklas, kurios įtraukia kelių dalykų žinias ir ugdo kompleksinius įgūdžius, pavyzdžiui, kūrybiškumą, kritinį mąstymą ir problemų sprendimą.
3. **Bendradarbiavimas su kitų dalykų mokytojais** – gebėjimas dirbti kartu su kolegomis iš kitų sričių, siekiant sukurti integruotas mokymo programas ir projektus.
4. **Realios pasaulio problemos** – gebėjimas naudoti realaus pasaulio kontekstus, siekiant parodyti, kaip skirtingų dalykų žinios susijusios ir taikomos kasdienėse situacijose.

Pagrindiniai **ugdymo turinio kūrimo ir realizavimo kompetencijos** aspektai:

1. **Ugdymo turinio planavimas** – gebėjimas struktūruotai planuoti ugdymo turinį, atsižvelgiant į ugdymo programas, standartus ir ugdytinių poreikius bei gebėjimus.
2. **Mokymo medžiagos kūrimas** – gebėjimas kurti tinkamą, įdomią ir ugdytinių mokymosi poreikius atitinkančią mokymo medžiagą, integruojant įvairius šaltinius ir metodikas.
3. **Interaktyvūs mokymo metodai** – gebėjimas taikyti aktyvius ir inovatyvius mokymo metodus, skatinančius ugdytinių įsitraukimą, savarankišką mąstymą ir kūrybiškumą.
4. **Įtraukios mokymosi aplinkos kūrimas** – gebėjimas sukurti palaikančią ir motyvuojančią mokymosi aplinką, kurioje kiekvienas ugdytinis jaučiasi įtrauktas ir skatinamas mokytis.
5. **Vertinimo strategijų taikymas** – gebėjimas kurti ir taikyti įvairias vertinimo strategijas, kurios padeda stebėti ugdytinių pažangą, suprasti jų poreikius ir tobulinti ugdymo procesą.
6. **Technologijų integravimas** – gebėjimas integruoti šiuolaikines technologijas į ugdymo procesą, siekiant pagerinti mokymosi patirtį ir pritaikyti ugdymo turinį prie skaitmeninės visuomenės poreikių.

7. **Refleksija ir tobulinimas** – gebėjimas nuolat reflektuoti apie ugdymo turinio kūrimo ir realizavimo procesą, siekiant jį tobulinti ir pritaikyti prie besikeičiančių ugdytinių poreikių bei ugdymo konteksto.

Pagrindiniai **kritinio mąstymo ir problemų sprendimo kompetencijos** aspektai:

1. **Analizė ir informacijos vertinimas**
Gebėjimas analizuoti ir vertinti įvairią informaciją, atskiriant svarbius faktus nuo nuomonių, išsiaiškinant priežastis ir pasekmes bei įvertinant informaciją, kad būtų priimti pagrįsti sprendimai.
2. **Logika ir argumentavimas**
Gebėjimas konstruktyviai ir logiškai formuoti argumentus, pagrįstus faktais, o ne emocijomis ar klaidingomis nuostatomis. Tai apima gebėjimą struktūruoti mąstymą, kad sprendimai būtų pagrįsti ir aiškūs.
3. **Problemų apibrėžimas ir analizė**
Gebėjimas tiksliai identifikuoti ir apibrėžti problemą, susiduriant su sudėtingais ar neaiškiais atvejais. Tai taip pat apima priežasčių ir pasekmių nustatymą.
4. **Alternatyvų kūrimas ir sprendimų paieška**
Gebėjimas generuoti ir išnagrinėti įvairius galimus sprendimus, pasirinkti geriausią variantą, kuris suteikia sprendimus problemoms, atsižvelgiant į visus iššūkius ir aplinkybes.
5. **Sprendimų priėmimas ir veiksmų įgyvendinimas**
Gebėjimas priimti sprendimus ir imtis veiksmų, kad būtų įgyvendintas pasirinktas sprendimas, taip pat stebėti ir įvertinti rezultatų pasiekimus.
6. **Kūrybiškumas ir inovatyvumas**
Gebėjimas mąstyti kūrybiškai ir ieškoti naujų sprendimų bei požiūrių į problemas, nepaisant įprastų sprendimo būdų ir standartų.
7. **Refleksija ir mokymasis iš patirties**
Gebėjimas analizuoti priimtus sprendimus ir įgyvendintus veiksmus, vertinti jų veiksmingumą, atpažinti klaidas ir pasiekimus, kad būtų galima tobulėti ateityje.

Pagrindiniai **profesinės veiklos tyrimo ir duomenų analizavimo kompetencijos** aspektai:

1. **Tyrimo planavimas ir metodų pasirinkimas**
Gebėjimas nustatyti mokymo proceso tyrimo tikslus, pasirinkti tinkamus tyrimo metodus (kiekybinius, kokybinius ar mišrius metodus) ir struktūrizuoti tyrimo procesą. Mokytojas turėtų gebėti pasirinkti tinkamus duomenų rinkimo metodus, atsižvelgiant į tyrimo tikslus ir ugdymo kontekstą.
2. **Duomenų rinkimas**
Gebėjimas rinkti įvairius duomenis apie mokinių pasiekimus, mokymosi procesą, elgesį ir kitus svarbius aspektus, naudojant įvairias priemones, tokias kaip testai, apklausa, stebėjimai, interviu, refleksijos dienoraščiai, projekto darbai ir kt. Tai taip pat apima duomenų rinkimą apie ugdymo metodų efektyvumą.

3. **Duomenų analizė ir vertinimas**

Gebėjimas analizuoti surinktus duomenis ir nustatyti mokymo proceso tendencijas, galimas problemas bei sprendimus. Tai gali apimti tiek kiekybinius duomenis (pvz., testų rezultatai), tiek kokybinius (pvz., mokinių atsakymai į klausimus ar stebėjimai).

4. **Refleksija ir išvadų darymas**

Gebėjimas reflektuoti apie savo mokymo praktiką, įvertinti, ką galima pagerinti, ir daryti išvadas apie tai, kaip tobulinti ugdymo procesą. Tai apima ir pritaikymą naujų metodų ar požiūrių, remiantis tyrimo rezultatais.

5. **Praktikos tobulinimas pagal tyrimo rezultatus**

Gebėjimas pritaikyti gautas tyrimo išvadas savo kasdienėje mokymo veikloje. Tai apima įvairių ugdymo metodų koregavimą, dėmesį mokinių poreikiams, mokymo strategijų pasirinkimą pagal tyrimų rezultatus, siekiant pagerinti mokinių mokymosi rezultatus.

6. **Komunikacija ir rezultatų pristatymas**

Gebėjimas aiškiai ir suprantamai pristatyti savo tyrimo rezultatus kolegoms, tėvams, administracijai ar kitoms suinteresuotoms šalims. Tai gali būti ataskaitų, pristatymų, seminarų ar mokymų forma.

7. **Etika ir duomenų apsauga**

Gebėjimas atlikti tyrimus laikantis etinių principų, užtikrinant mokinių privatumą, duomenų saugumą ir atsakomybę už surinktų duomenų panaudojimą. Tai taip pat apima sąžiningą ir objektyvų duomenų vertinimą.

8. **Nuolatinis profesinis tobulėjimas**

Gebėjimas nuolat tobulinti savo tyrimo ir duomenų analizės įgūdžius, siekiant efektyviau pritaikyti tyrimų rezultatus savo profesinėje veikloje ir prisidėti prie švietimo proceso kokybės gerinimo.

Pagrindiniai **kūrybiškumo kompetencijos** aspektai:

1. **Inovatyvūs mokymo metodai**

Gebėjimas kurti ir pritaikyti nestandartinius mokymo metodus ir strategijas, kurios skatina mokinių smalsumą, aktyvumą ir kūrybišką mąstymą. Tai apima problemų sprendimo užduotis, kūrybinius projektus, grupinį darbą ir kitus metodus, kurie padeda mokiniams savarankiškai atrasti žinias.

2. **Idėjų generavimas ir taikymas**

Gebėjimas kurti naujas idėjas ir sprendimus, kurie padeda pritaikyti ugdymo turinį pagal mokinių interesus ir poreikius. Kūrybiškas mokytojas sugeba sukurti tokią mokymosi aplinką, kurioje mokiniai gali laisvai išreikšti savo idėjas ir įgūdžius.

3. **Mokinių kūrybiškumo skatinimas**

Gebėjimas skatinti mokinius būti kūrybingais ir savarankiškais, suteikiant jiems laisvės išbandyti naujas idėjas ir priemones. Mokytojas, kuris skatina kūrybiškumą, dažnai suteikia mokiniams erdvės bandyti ir suklysti, nes klaidos laikomos mokymosi dalimi.

4. **Praktinių sprendimų radimas**

Gebėjimas rasti kūrybiškus sprendimus praktinėse ugdymo situacijose, sprendžiant problemas, kurios kyla dėl mokinių poreikių, motyvacijos stokos ar sudėtingų ugdymo sąlygų.

5. **Interaktyvios ir įtraukiamos mokymo aplinkos kūrimas**

Gebėjimas kurti interaktyvias mokymo aplinkas, kuriose mokiniai gali laisvai

bendrauti, dalintis idėjomis ir kurti bendras mokymosi patirtis. Kūrybiškas mokytojas dažnai naudoja skaitmenines technologijas, įvairias meno formas, diskusijas ir kitus metodus, kad mokiniai jaustųsi įtraukti ir motyvuoti.

6. **Refleksija ir nuolatinis tobulėjimas**

Gebėjimas reflektuoti apie savo praktiką, pastebėti, kas veikia, o kas ne, ir būti pasirengusiam keisti savo požiūrį ar metodus pagal besikeičiančius mokinių poreikius ir švietimo kontekstą. Kūrybiškas mokytojas nuolat tobulina savo įgūdžius ir ieško naujų kūrybinių sprendimų.

7. **Kūrybiškumo integravimas į mokymo turinį**

Gebėjimas integruoti kūrybiškus elementus į mokymo turinį, kad pamokos būtų ne tik informatyvios, bet ir įdomios bei įtraukiančios. Tai gali apimti įvairių meno formų, žaidimų, eksperimentų ir kitų kūrybiškų metodų taikymą pamokose.

Pagrindiniai **kalbinė (daugiakalbystės) ir komunikavimo kompetencijos** aspektai:

1. **Aiškus ir veiksmingas komunikavimas**

Gebėjimas bendrauti su mokiniais ir kitais bendruomenės nariais aiškiai, suprantamai ir motyvuojančiai. Tai apima kalbos pritaikymą priklausomai nuo auditorijos ir situacijos, tiek verbalinį, tiek neverbalinį bendravimą, kad mokiniai galėtų lengvai suprasti mokymo medžiagą.

2. **Daugiakalbystės įgūdžiai**

Gebėjimas bendrauti ne tik gimtąja kalba, bet ir kitomis kalbomis, priklausomai nuo mokinių poreikių. Tai gali apimti įvairių kalbų mokymą ir naudojimą, ypač dirbant su daugialypiais, daugiakalbiais mokiniais, taip pat su migrantų ar užsienio kalbų mokiniais.

3. **Kultūrinis jautrumas ir kalbos įvairovės vertinimas**

Gebėjimas pritaikyti kalbinį ir kultūrinį požiūrį, gerbti ir skatinti mokinių kalbinę ir kultūrinę įvairovę. Tai apima tiek mokinių tapatybės ir kalbos gerbimą, tiek jų kultūrinio paveldo vertinimą ugdymo procese.

4. **Komunikavimas su įvairiomis auditorijomis**

Gebėjimas bendrauti su skirtingomis auditorijomis – mokiniais, tėvais, kolegomis, švietimo administratoriais, visuomene – skirtingais komunikacijos lygiais ir stiliais. Tai gali apimti tiek formalius, tiek neformalius bendravimo būdus, priklausomai nuo situacijos ir tikslų.

5. **Atvirumas ir empatija**

Gebėjimas klausytis ir atsižvelgti į mokinių bei kolegų poreikius, užtikrinant konstruktyvų ir palaikantį dialogą. Tai apima ne tik žinių perdavimą, bet ir emocinį ryšį su mokiniais bei supratimą apie jų asmenines, kultūrines ar kalbines ypatybes.

6. **Skaitmeninės komunikacijos įgūdžiai**

Gebėjimas naudoti skaitmenines priemones (pvz., mokymosi platformas, el. pašta, socialinius tinklus) efektyviai bendraujant su mokiniais, kolegomis ir tėvais, įskaitant kalbinio ir kultūrinio jautrumo užtikrinimą ir skaitmeninių komunikacijos formų naudojimą.

Pagrindiniai **ugdytinių motyvavimo, jų individualios pažangos ir pasiekimų fiksavimo ir vertinimo kompetencijos** aspektai:

1. **Ugdytinių motyvavimas**
Gebėjimas įkvėpti mokinius mokytis, pritaikant įvairius motyvavimo metodus, kad jie jaustųsi įsitraukę į ugdymo procesą ir norėtų pasiekti aukštesnių rezultatų. Tai apima pozityvios aplinkos kūrimą, mokinių interesų ir poreikių atsižvelgimą, individualių tikslų nustatymą ir palaikymą.
2. **Individualios pažangos sekimas**
Gebėjimas stebėti ir fiksuoti kiekvieno mokinio pažangą, atsižvelgiant į jų pradinės žinias, gebėjimus ir mokymosi tempą. Tai apima tiek formalius vertinimus (pvz., testus, egzaminus), tiek neformalius (pvz., projektus, refleksijas, kasdienes pasiekimus), kad būtų galima nuosekliai sekti mokinio tobulėjimą.
3. **Pasiekimų fiksavimas**
Gebėjimas nuosekliai ir tiksliai fiksuoti mokinių pasiekimus įvairiais vertinimo įrankiais, tokiais kaip vertinimo lapai, grįžtamasis ryšys, stebėjimo protokolai, projektai ir kitos užduotys. Tai leidžia užtikrinti, kad visi mokinių pasiekimai būtų tinkamai įvertinti ir įrašyti.
4. **Diferencijuotas vertinimas**
Gebėjimas vertinti mokinių pasiekimus atsižvelgiant į jų individualius gebėjimus, mokymosi greitį ir poreikius. Tai apima individualų požiūrį į kiekvieną mokinį ir vertinimo metodų pritaikymą, kad kiekvienas mokinys galėtų pasiekti savo potencialą.
5. **Grįžtamasis ryšys ir tobulėjimo gairės**
Gebėjimas teikti mokiniams aiškų, konstruktyvų ir motyvuojantį grįžtamąjį ryšį, kad jie žinotų, kur padarė pažangą, o kur dar reikėtų tobulėti. Tai apima tiek teigiamą, tiek konstruktyvų kritiką, taip pat aiškias gaires dėl tolesnio tobulėjimo.
6. **Motyvavimo ir vertinimo įrankių kūrimas**
Gebėjimas kurti ir pritaikyti įvairius motyvavimo ir vertinimo įrankius, kad mokiniai galėtų aiškiai matyti savo pažangą ir pasiekimus. Tai gali būti tiek tradiciniai testai ir apklausos, tiek kūrybiškesni vertinimo būdai, tokie kaip portfeliai, projektai, grupiniai darbai.
7. **Bendradarbiavimas su kitais švietimo specialistais ir tėvais**
Gebėjimas bendradarbiauti su mokinių tėvais, mokytojų kolegomis, psichologais ar kitais švietimo specialistais, kad būtų galima bendromis pastangomis užtikrinti mokinių pažangą ir spręsti jų mokymosi iššūkius.
8. **Nuolatinis tobulėjimas ir refleksija**
Gebėjimas reflektuoti apie savo vertinimo praktiką ir nuolat tobulinti savo įgūdžius. Tai apima naujų vertinimo metodų paiešką, jų pritaikymą ir adaptavimą, siekiant užtikrinti, kad mokiniai gautų teisingą ir vertingą vertinimą.

Pagrindiniai **medijų ir skaitmeninio raštingumo kompetencijos** aspektai:

1. **Skaitmeninių įrankių ir technologijų naudojimas**
Gebėjimas naudoti įvairias skaitmenines priemones (pvz., kompiuterius, planšetes, išmaniuosius telefonus, programinę įrangą, mokymosi platformas) mokymo tikslams – tiek pamokose, tiek už jų ribų. Tai apima skaitmeninių įrankių pritaikymą pamokų planavimui, bendravimui su mokiniais ir jų vertinimui.
2. **Kritinis požiūris į medijas**
Gebėjimas vertinti ir analizuoti skaitmeninį turinį, identifikuoti patikimus ir nepatikimus šaltinius, taip pat ugdyti mokinių kritinį mąstymą, kad jie galėtų savarankiškai ir atsakingai vertinti informaciją, su kuria susiduria internete. Tai apima gebėjimą atskirti tikrą informaciją nuo klaidingos, manipuliuojančios ar melagingos.
3. **Skaitmeninė sauga ir etika**
Gebėjimas naudoti skaitmenines technologijas saugiai ir etiškai, tiek asmeniniam naudojimui, tiek ugdymo procese. Tai apima žinias apie duomenų apsaugą, asmeninės informacijos privatumo užtikrinimą, atsakingą elgesį internete ir kovą su kibernetiniu smurtu.
4. **Skaitmeninio turinio kūrimas**
Gebėjimas kurti ir pritaikyti skaitmeninį turinį (pvz., interaktyvius pamokas, vaizdo įrašus, skaitmeninius testus ar užduotis), kad ugdymo procesas būtų dinamiškas ir įtraukiantis. Tai apima kūrybiškumą naudojant skaitmeninius įrankius ir technologijas.
5. **Bendradarbiavimas skaitmeninėje erdvėje**
Gebėjimas skatinti mokinius dirbti grupėse ir bendradarbiauti naudojant skaitmenines technologijas – tokiu būdu skatinti mokinių bendravimą, komandinį darbą ir kūrybiškumą skaitmeninėse platformose.
6. **Skaitmeninė raštingumo ugdymas**
Gebėjimas mokyti mokinius skaitmeninių įgūdžių, tokių kaip interneto naršymas, elektroninių dokumentų kūrimas, skaitmeninės komunikacijos ir darbo su skaitmeninėmis medijomis pagrindai. Tai padeda mokiniams tapti savarankiškais ir atsakingais skaitmeninės erdvės vartotojais.
7. **Skaitmeninių priemonių adaptacija ir inovacijos**
Gebėjimas nuolat sekti naujausias skaitmenines tendencijas ir technologijas bei jas pritaikyti ugdymo procese. Tai apima ne tik naujų įrankių išmanymą, bet ir jų kūrybišką taikymą siekiant pagerinti mokymo ir mokymosi kokybę.
8. **Skaitmeninio vertinimo naudojimas**
Gebėjimas pritaikyti skaitmeninius vertinimo metodus, tokius kaip el. testai, interaktyvūs uždaviniai ir kitos technologinės priemonės, siekiant efektyviai vertinti mokinių pasiekimus ir pažangą.

VEIKIMO KARTU SRITIES KOMPETENCIJOS

Pagrindiniai **mokymosi drauge, su kitais ir iš kitų kompetencijos** aspektai:

1. **Bendradarbiavimas su kolegomis**

Gebėjimas dalintis žiniomis, patirtimi ir ištekliais su kolegomis, dalyvauti komandinėje veikloje, kuri skatina bendrus sprendimus ir sprendimų priėmimą. Tai apima ir kolegialų mokymąsi, kurio metu mokytojai dalijasi savo praktikomis, aptaria gerąsias patirtis ir siekia bendro tikslo.

2. **Mokymasis iš kitų**

Gebėjimas pasinaudoti kitų mokytojų, kolegų, ekspertų ir bendruomenės narių patirtimi ir žiniomis. Tai apima tiek formalius seminarus, konferencijas, mokymus, tiek neformalius mokymosi metodus, pvz., stebėjimą, konsultacijas ir diskusijas su kitais švietimo specialistais.

3. **Savo profesinės praktikos refleksija**

Gebėjimas savarankiškai arba bendradarbiaujant su kolegomis vertinti savo mokymo metodus, įsivertinti, ką galima tobulinti ir kaip tobulinti savo praktikas. Tai apima nuolatinį norą tobulėti, nebijant pripažinti klaidų ir ieškoti sprendimų.

4. **Mokymosi kultūros kūrimas**

Gebėjimas skatinti ir kurti mokymosi kultūrą savo mokyklos bendruomenėje, kurioje visi nariai (mokytojai, mokiniai, tėvai) dalijasi idėjomis, vertybėmis ir patirtimi, siekdami bendrų ugdymo tikslų. Tai apima bendradarbiavimą ne tik su kolegomis, bet ir su mokiniais ir tėvais.

5. **Inovatyvus požiūris į profesinį tobulėjimą**

Gebėjimas naudotis šiuolaikinėmis technologijomis, resursais ir mokymosi metodais (pvz., internetiniai kursai, socialinės medijos, tinklai, virtualūs seminarai), kurie padeda nuolat tobulinti savo profesines kompetencijas. Tai taip pat apima pasirengimą prisitaikyti prie besikeičiančių ugdymo tendencijų.

6. **Mentorstė ir pagalba kitiems**

Gebėjimas dalintis savo žiniomis ir patirtimi su jaunesniais ar mažiau patyrusiais kolegomis, teikiant mentoriavimo ar konsultavimo pagalbą. Tai padeda ne tik tobulinti savo įgūdžius, bet ir prisidėti prie kitų profesinio augimo.

7. **Bendradarbiavimas su kitomis institucijomis ir specialistais**

Gebėjimas dirbti su įvairiais švietimo specialistais ir organizacijomis už mokyklos ribų, siekiant gauti paramą, žinias ir išteklius, reikalingus profesiniam tobulėjimui. Tai apima bendradarbiavimą su tėvais, nevyriausybinėmis organizacijomis, universitetais ir kitais švietimo bei kultūros sektoriaus dalyviais.

8. **Bendras tikslas ir vertybės**

Gebėjimas dirbti su kolegomis ir bendruomene, kad būtų pasiekti bendri ugdymo tikslai, laikantis bendrų vertybių, tokių kaip pagarba, įtrauktis ir kūrybiškumo skatinimas.

Pagrindiniai **bendradarbiavimo su ugdytinio šeima (tėvais, globėjais, rūpintojais) kompetencijos** aspektai:

1. **Efektyvus bendravimas su šeima**

Gebėjimas aiškiai, suprantamai ir empatiškai bendrauti su tėvais, globėjais ir rūpintojais. Tai apima tiek teigiamą, tiek konstruktyvų grįžtamąjį ryšį apie mokinio pasiekimus ir elgesį, taip pat gebėjimą informuoti apie mokinio pažangą, problemas ar reikalingą pagalbą. Svarbu, kad bendravimas būtų abipusiai naudinga ir skatinantis visapusišką mokinio vystymąsi.

2. **Tėvų įtraukimas į ugdymo procesą**

Gebėjimas skatinti tėvus aktyviai dalyvauti mokymo procese, pavyzdžiui, per susirinkimus, tėvų dienas, konsultacijas ar bendrus projektus, kad jie geriau suprastų, kaip gali prisidėti prie savo vaiko mokymosi ir vystymosi.

3. **Klausymasis ir įsiklausymas**

Gebėjimas išklausti tėvų ar globėjų nuomonę, rūpesčius ir pasiūlymus dėl mokinio ugdymo. Tai apima ne tik informacijos pateikimą, bet ir atvirumą, kad tėvai galėtų pasidalinti savo pastebėjimais bei iššūkiais, su kuriais susiduria jų vaikas.

4. **Probleminių situacijų sprendimas**

Gebėjimas kartu su tėvais spręsti kilusius mokinio ugdymo problemas, įskaitant elgesio ar mokymosi sunkumus. Tai apima bendradarbiavimą nustatant tinkamus sprendimus ir pasirenkant veiksmingas priemones mokinio gerovei užtikrinti.

5. **Konfidencialumo ir etikos laikymasis**

Gebėjimas tvarkyti jautrią informaciją apie mokinius, laikantis konfidencialumo ir etikos normų. Tai apima atsakomybę už tėvų ir mokinio asmeninių duomenų apsaugą bei užtikrinimą, kad bendradarbiavimas su šeima būtų grindžiamas pasitikėjimu ir pagarba.

6. **Įtraukties ir įvairių poreikių atsižvelgimas**

Gebėjimas atsižvelgti į tėvų įvairialypes nuostatas, kultūrinį kontekstą ir mokinio šeimos situaciją. Tai gali apimti paramą tėvams, kurie susiduria su įvairiais iššūkiais, tokiais kaip kalbos barjerai, socialinė padėtis ar kiti asmeniniai ir šeimos gyvenimo aspektai.

7. **Bendradarbiavimas su specialistais**

Gebėjimas koordinuoti bendrą darbą su kitais specialistais, pavyzdžiui, psichologais, socialiniais darbuotojais ar pedagogais, kai reikia papildomos pagalbos sprendžiant mokinio ar šeimos problemas. Tai apima ir bendras konsultacijas, kuriose dalyvauja tėvai.

8. **Pozityvaus klimato kūrimas**

Gebėjimas kurti draugišką ir atvirą atmosferą, kurioje tėvai ir globėjai jaustųsi vertinami ir įsitraukę į savo vaiko ugdymo procesą. Tai padeda stiprinti mokinio savivertę ir motyvaciją, nes tėvai mato, kad jų nuomonė ir įsitraukimas yra svarbūs.

Pagrindiniai **konstruktyvaus bendravimo ir bendradarbiavimo pedagogų profesiniuose ir tarpprofesiniuose tinkluose kompetencijos** aspektai:

1. **Konstruktyvus bendravimas su kolegomis**
Gebėjimas aiškiai ir efektyviai bendrauti su kitais pedagogais ir švietimo specialistais. Tai apima gebėjimą išreikšti savo mintis, pasidalinti idėjomis, klausti ir atsakyti į klausimus, taip pat išklaustyti kitų nuomones ir teigiamai reaguoti į jų pasiūlymus.
2. **Bendradarbiavimas profesiniuose tinkluose**
Gebėjimas dirbti kartu su kitais švietimo specialistais, dalyvauti profesiniuose tinkluose, seminaruose, konferencijose ar mokymuose, kad būtų pasiekta bendrų tikslų ir dalijamasi gerąja patirtimi. Tai apima ir kolegialų mokymąsi, kai mokytojai ir kiti švietimo darbuotojai dalijasi metodikomis, strategijomis ir iššūkiais.
3. **Dalijimasis žiniomis ir ištekliais**
Gebėjimas dalytis savo žiniomis, resursais, gerąja praktika ir idėjomis su kolegomis, kad būtų pasiektas geresnis ugdymo rezultatas. Tai apima tiek neformalius bendradarbiavimo būdus (pavyzdžiui, kasdienius pokalbius, grupinius projektus), tiek formalius būdus (seminarai, mokymosi grupės, internetiniai tinklai).
4. **Tarpprofesinis bendradarbiavimas**
Gebėjimas bendradarbiauti su kitais specialistais, ne tik su pedagogais, bet ir su psichologais, socialiniais darbuotojais, sveikatos priežiūros specialistais ir kitais, kurie prisideda prie mokinių gerovės ir ugdymo proceso. Tai apima ir bendrą problemų sprendimą bei pagalbą mokiniams, kurie turi specialiųjų poreikių.
5. **Bendradarbiavimas su kitomis institucijomis**
Gebėjimas užmegzti ir palaikyti ryšius su kitomis ugdymo įstaigomis, universitetais, mokslininkais, švietimo politikos formuotojais, nevyriausybinėmis organizacijomis ir kitais partneriais, siekiant tobulinti ugdymo procesą ir spręsti iššūkius.
6. **Skatinimas ir palaikymas profesinio tobulėjimo**
Gebėjimas skatinti ir palaikyti savo bei kolegų profesinį tobulėjimą, dalyvaujant įvairiuose mokymuose, kursuose, konferencijose ir kitose profesinio augimo galimybėse. Tai apima ir pasirengimą priimti naujas idėjas, keistis nuomonėmis bei prisitaikyti prie kintančių ugdymo poreikių ir tendencijų.
7. **Įtraukumo skatinimas**
Gebėjimas dirbti su įvairiomis švietimo bendruomenės grupėmis, gerbiant skirtingus požiūrius, kultūrines nuostatas ir profesinius įsitikinimus. Tai apima gebėjimą skatinti bendradarbiavimą ir harmoniją tarp įvairių švietimo specialistų ir užtikrinti, kad visi nariai būtų įtraukti į profesinio bendruomenės darbo procesus.
8. **Profesinė etika ir pasitikėjimas**
Gebėjimas dirbti konstruktyviai ir etiškai su kitais pedagogais ir specialistais, užtikrinant pasitikėjimą, profesionalumą ir teigiamą darbo atmosferą. Tai apima gebėjimą spręsti konfliktus ir nesutarimus, išlaikant pagarbą ir abipusį supratimą.

Pagrindiniai darbo komandoje kompetencijos aspektai:

1. Bendradarbiavimas su kolegomis

Gebėjimas dirbti kartu su kitais mokytojais ir švietimo specialistais, siekiant bendrų tikslų ir užduočių. Tai apima dalijimąsi žiniomis, gerosiomis praktikomis, patarimais ir ištekliais, kad būtų užtikrintas geresnis mokinių ugdymas ir pasiekimai.

2. Komunikavimo įgūdžiai

Gebėjimas aiškiai ir efektyviai bendrauti su komandos nariais – tiek formaliai, tiek neformaliai. Tai apima gebėjimą išreikšti savo mintis, išklausyti kitų nuomones ir spręsti iškilusias problemas bendradarbiaujant.

3. Atsakomybė ir įsipareigojimas

Gebėjimas prisiimti atsakomybę už savo užduotis ir pasiekti komandos nustatytus tikslus. Tai apima gebėjimą organizuoti savo darbą ir prisidėti prie komandos darbo efektyvumo bei kokybės.

4. Sprendimų priėmimas komandoje

Gebėjimas dalyvauti bendrame sprendimų priėmimo procese, atsižvelgiant į įvairius nuomonių ir idėjų šaltinius. Tai apima gebėjimą įsiklausyti į kitus komandos narius, išnagrinėti įvairias galimybes ir kartu priimti sprendimus, kurie padeda siekti bendrų tikslų.

5. Konfliktų valdymas

Gebėjimas konstruktyviai spręsti konfliktus ir nesutarimus, kurie gali kilti komandoje. Tai apima gebėjimą išklausyti skirtingas nuomones, ieškoti kompromisų ir užtikrinti, kad bendradarbiavimas būtų efektyvus ir darnus.

6. Įvairovės vertinimas ir įtraukimas

Gebėjimas dirbti komandoje, kurioje gali būti įvairių požiūrių, kultūrų, patirčių ir įsitikinimų. Tai apima gebėjimą gerbti ir vertinti įvairialypę komandos narių tapatybę ir prisidėti prie aplinkos, kurioje kiekvienas jaučiasi gerbiamas ir įtrauktas.

7. Komandinis problemų sprendimas

Gebėjimas dirbti komandoje sprendžiant sudėtingas problemas ar iššūkius. Tai apima gebėjimą dalintis idėjomis ir ieškoti bendrų sprendimų, kurie gali būti taikomi įvairioms ugdymo situacijoms ar mokyklos iššūkiams.

8. Bendras tikslas ir motyvacija

Gebėjimas dirbti kartu, siekiant bendro komandos tikslo – užtikrinti geresnius ugdymo rezultatus. Tai apima bendrą motyvaciją ir entuziazmą siekti komandos tikslų bei pasirengimą prisidėti prie komandinės sėkmės.

EMOCINĖS-MOTYVACINĖS SRITIES KOMPETENCIJOS

Pagrindiniai **emocinio intelekto kompetencijos** aspektai:

1. **Emocijų atpažinimas**

Gebėjimas atpažinti ir suvokti savo bei kitų emocijas. Tai apima ne tik akivaizdžias emocijas (pvz., pyktį, liūdesį), bet ir subtilias, nes dažnai mokiniai ar kolegos gali nesakyti tiesiai, ką jaučia, tačiau jų elgesys ar kūno kalba gali signalizuoti apie vidines būsenas.

2. **Savęs valdymas**

Gebėjimas valdyti savo emocijas, ypač kai susiduriama su stresinėmis ar sunkesnėmis situacijomis. Tai apima kantrybę, streso valdymą ir gebėjimą išlaikyti ramybę bei objektyvumą net tada, kai situacija yra įtempta ar provokuojanti.

3. **Empatija**

Gebėjimas įsijausti į kitų jausmus ir perspektyvas. Mokytojas, turintis aukštą emocinį intelektą, sugeba suprasti, kaip mokiniai jaučiasi, ir atitinkamai reaguoti, kad suteiktų paramą ar padrąsinimą, arba prisitaikytų prie jų poreikių.

4. **Socialiniai įgūdžiai**

Gebėjimas efektyviai bendrauti ir užmegzti sveikus santykius su mokiniais, kolegomis, tėvais ir kitais švietimo bendruomenės nariais. Tai apima komunikacijos, klausymo, konfliktų sprendimo ir bendradarbiavimo įgūdžius, kurie yra būtini kuriant teigiamą darbo atmosferą.

5. **Motyvacija**

Gebėjimas motyvuoti save ir kitus. Mokytojas su aukštu emociniu intelektu geba skatinti mokinius siekti geriausių rezultatų, pasitelkiant tiek emocinį palaikymą, tiek pozityvius paskatinimus. Tai apima gebėjimą įkvėpti ir palaikyti mokinių susidomėjimą bei entuziazmą mokytis.

6. **Konfliktų sprendimas**

Gebėjimas tvarkyti ir spręsti konfliktus tiek su mokiniais, tiek su kolegomis. Emocinio intelekto turintys mokytojai sugeba išlaikyti objektyvumą ir empatiją net ir sudėtingose situacijose, padedant susitarti ir rasti kompromisą.

7. **Savęs pažinimas**

Gebėjimas suvokti ir įvertinti savo emocines reakcijas, stipriąsias puses, silpnybes ir nuostatas. Tai leidžia mokytojui geriau suprasti savo reakcijas į įvairias situacijas ir prisitaikyti prie skirtingų emocinių iššūkių, su kuriais susiduria kasdien.

8. **Teigiamų santykių kūrimas su mokiniais**

Gebėjimas kurti teigiamus, pagrįstus pagarba ir pasitikėjimu santykius su mokiniais. Mokytojas, turintis aukštą emocinį intelektą, sugeba ne tik mokyti, bet ir būti emociniu palaikymu mokiniams, kurių elgesys gali būti nesusijęs tik su akademine pasiekimais, bet ir su jų asmenine gerove.

Pagrindiniai **mokytojo lyderystės kompetencijos** aspektai:

1. **Įkvėpimas ir motyvacija**

Gebėjimas įkvėpti ir motyvuoti mokinius bei kolegas siekti aukštų tikslų. Mokytojas, turintis lyderystės kompetenciją, geba sukurti motyvuojančią aplinką, kur mokiniai nori stengtis ir pasiekti geriausius rezultatus. Tai apima pozityvios nuostatos kūrimą, įsiklausymą į mokinių poreikius ir individualių sprendimų taikymą.

2. **Komandinio darbo skatinimas**

Gebėjimas skatinti ir vadovauti bendradarbiavimui su kitais pedagogais, mokyklos administracija ir kitais švietimo specialistais. Lyderystės kompetencija apima gebėjimą kurti stiprias komandas ir skatinti jų narius dalytis idėjomis, spręsti problemas ir pasiekti bendrus tikslus.

3. **Pokyčių kūrimas ir įgyvendinimas**

Gebėjimas inicijuoti ir vadovauti pokyčiams klasėje, mokykloje ar platesniame švietimo kontekste. Tai apima gebėjimą suvokti esamus iššūkius, pasiūlyti naujas idėjas ir įgyvendinti naujoves, kurios prisideda prie mokinių gerovės ir pasiekimų.

4. **Sprendimų priėmimas ir atsakomybė**

Gebėjimas priimti sprendimus, atsižvelgiant į įvairias aplinkybes ir turimą informaciją. Mokytojas, turintis lyderystės kompetenciją, geba prisiimti atsakomybę už savo veiksmus, taip pat sprendžia konfliktus ir problemas, siekdamas teigiamų rezultatų.

5. **Pavyzdio rodymas**

Gebėjimas būti teigiamu pavyzdžiu tiek mokiniams, tiek kolegoms. Lyderystė mokytojo darbe apima asmeninės atsakomybės, etikos ir profesinės kompetencijos puoselėjimą. Mokytojas, kaip lyderis, turi būti pavyzdys mokiniams tiek akademinio, tiek elgesio požiūriu.

6. **Kūrybiškumas ir inovacijos**

Gebėjimas taikyti kūrybiškus ir novatoriškus sprendimus ugdymo procese. Lyderystės kompetencija apima gebėjimą diegti naujas pedagogines strategijas, išbandyti naujas technologijas ir metodus, kad mokiniai pasiektų geriausius rezultatus.

7. **Emocinis intelektas ir empatija**

Gebėjimas atpažinti ir suprasti tiek savo, tiek kitų emocijas, ir naudoti šias žinias efektyviam bendravimui ir sprendimų priėmimui. Mokytojas, turintis lyderystės kompetenciją, geba kurti teigiamą atmosferą klasėje, parodyti empatiją ir palaikyti mokinių emocinę gerovę.

8. **Bendravimo ir komunikacijos įgūdžiai**

Gebėjimas aiškiai ir efektyviai bendrauti su mokiniais, kolegomis, tėvais ir kitais švietimo bendruomenės nariais. Tai apima gebėjimą išklausyti ir perteikti informaciją, įtraukti kitus į sprendimų priėmimą ir užtikrinti, kad visi būtų įtraukti į procesus ir pokyčius.

9. **Profesinis tobulėjimas ir mentorystė**

Gebėjimas ne tik tobulėti profesinėje srityje, bet ir padėti tobulėti kitiems. Mokytojas su lyderystės kompetencija skatina savo kolegų augimą, teikdamas paramą, dalydamasis žiniomis ir patirtimi, taip pat tapdamas mentoriumi naujiems pedagogams.

Pagrindiniai kultūrinio identiteto, pilietiškumo ir tarpkultūrinės kompetencijos aspektai:

1. Kultūrinis identitetas ir pagarba

Gebėjimas suvokti ir vertinti savo kultūrinį paveldą, vertybes bei tradicijas, taip pat skatinti mokinius gerbti ir puoselėti savo kultūrą. Mokytojas, turintis šią kompetenciją, taip pat supranta, kad kultūrinis identitetas yra dinamiškas ir susijęs su asmeninėmis bei socialinėmis patirtimis, todėl svarbu skatinti atvirumą ir pagarbą kitų kultūrų atžvilgiu.

2. Pilietiškumo ugdymas

Gebėjimas ugdyti mokinių pilietiškumą – sąmoningą ir atsakingą piliečių elgesį. Tai apima mokinių įtraukimo į visuomeninį gyvenimą skatinimą, demokratinių vertybių ir teisių mokymą, atsakomybės už savo veiksmus bei visuomenės gerovės suvokimą. Mokytojas, turintis pilietiškumo kompetenciją, skatina mokinius aktyviai dalyvauti bendruomenės veikloje, gerbti žmogaus teises ir įsipareigoti spręsti socialines problemas.

3. Tarpkultūrinė kompetencija

Gebėjimas suprasti, vertinti ir tinkamai reaguoti į kultūrinius skirtumus tarp žmonių ir jų bendruomenių. Tai apima tiek žinias apie skirtingas kultūras, tiek praktinius įgūdžius, leidžiančius efektyviai bendrauti ir dirbti su įvairių kultūrų žmonėmis. Mokytojas, turintis tarpkultūrinę kompetenciją, siekia sukurti įtraukią ir teigiamą mokymosi aplinką, kurioje visi mokiniai jaustųsi vertinami, nepriklausomai nuo jų kilmės, kalbos ar kultūrinės priklausomybės.

4. Emocinė jautrumas ir empatija

Gebėjimas atpažinti ir reaguoti į kultūrinius bei emocinius mokinių poreikius. Tai apima gebėjimą kurti teigiamą santykį su mokiniais iš įvairių kultūrų, atsižvelgiant į jų asmenines patirtis ir jausmus. Mokytojas turi būti empatiškas ir sugebėti padėti mokiniams įveikti kultūrinius ar socialinius iššūkius.

5. Įvairovės vertinimas ir įtraukimas

Gebėjimas dirbti su mokiniais iš skirtingų kultūrinių ir socialinių sluoksnių bei skatinti mokinius gerbti ir vertinti įvairovę. Mokytojas turi būti atviras įvairioms idėjoms, tradicijoms ir gyvenimo būdams, taip pat gebėti pritaikyti ugdymo metodus, kurie atitiktų įvairių mokinių poreikius ir gebėjimus.

6. Tarpkultūrinis bendradarbiavimas

Gebėjimas bendradarbiauti su kolegomis, šeimomis ir kitais švietimo specialistais, kad būtų užtikrintas mokinių įtraukimas ir pagarbos skatinimas įvairioms kultūroms. Tai apima bendradarbiavimą su kitomis mokyklomis, organizacijomis ar tarptautinėmis institucijomis, siekiant skatinti tarpkultūrinį dialogą ir pasidalijimą gerąja patirtimi.

7. Kultūriniai ir pilietiniai vertybių sklaida

Gebėjimas ugdyti mokinių vertybes, susijusias su tolerancija, pagarba žmogaus teisėms, socialine atsakomybe ir tarptautine solidarumu. Tai apima gebėjimą integruoti pilietiškumo, lyčių lygybės, tolerancijos ir žmogaus teisių temas į ugdymo procesą ir diskusijas.

8. Įtraukiantis ugdymas

Gebėjimas kurti ugdymo aplinką, kuri atitinka įvairių kultūrų, kalbų ir socialinių grupių mokinių poreikius. Tai apima diferencijuotą ugdymą ir pritaikytas mokymo strategijas, kad visi mokiniai galėtų pasiekti geriausių rezultatų ir jaustųsi įtraukti į mokymosi procesą.

